

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-209/6043

Ankara

5 /12 /2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 21/11/2000 tarihinde kararlaştırılan "Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tarih	...
Konu	Plan ve Bütçe
Yazı No	14.12.2000.1/784
İmza	E.D. ...
Başkan	...

GENEL GEREKÇE

233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde kamu iktisadi teşebbüsü (teşebbüs) deyiminin iktisadi devlet teşekkülleri (teşekkül) ile kamu iktisadi kuruluşlarını (kuruluş) ifade ettiğı, bunlardan iktisadi devlet teşekküllerinin sermayesinin tamamı Devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan kamu iktisadi teşebbüsü olduğı belirtilmektedir. Bu hüküm nedeniyle, Türk Ticaret Kanununun 277 nci maddesi uyarınca anonim şirket kurulabilmesi için gerekli olan beş ortak şartı yerine gelmediğı için iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşlarının anonim şirket şeklinde kurulmaları mümkün olmamaktadır.

Oysa, kamu iktisadi teşebbüslerinin özelleştirilmeleri aşamasında yurt içi ve yurt dışında halka arz, gerçek ve/veya tüzel kişilere blok satış, borsada satış işlemlerinin yapılabilmesi için anonim şirket şeklinde yapılandırılmaları gerekmektedir. Aynı şekilde, Türkiye’de, Devletin payının yüksek olduğı enerji gibi birçok sektörde yeniden yapılanmaya gidilmesi ve sektörün serbest piyasa koşullarına uyumlu hale getirilmesi, özellikle artan enerji talebinin karşılanabilmesi için gerekli yatırımı sağlayacak olan özel sektör katılımı, sektörde yeni bir yapının oluşturulması ile mümkün olacaktır.

233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında, iktisadi devlet teşekküllerinin anonim şirket statüsünde kurulabilmeleri ve bu şekilde kurulan teşekküllerde beş kurucu bulunması şartının aranmaması yönünde bir düzenlemeye gidilmesi neticesinde; bu teşekküllerin ekonomik ve ticari esaslara uygun olarak ticari faaliyette bulunmaları, serbest piyasa ekonomisine uyum sağlamaları, diğer şirketlerle eşit statüde ve eşit koşullarda rekabet etmeleri sağlanmış olacaktır.

Bilindiğı üzere, iktisadi devlet teşekküllerinin de anonim şirket statüsünde kurulmasına olanak sağlayan 615 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Anayasa Mahkemesinin 2/11/2000 tarihli ve E:2000/72, K:2000/46 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. İptal kararı nedeniyle ortaya çıkan hukuki boşluğun giderilmesi ve iptal edilen Kanun Hükmünde Kararname ile öngörülen gayenin karşılanabilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bunun yanı sıra, kamu bankalarının yeniden yapılandırılmalarına ve özelleştirilmelerine ilişkin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun, 15/11/2000 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilmiştir. Söz konusu Kanun uyarınca kamu bankaları 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin dışına çıkarılmıştır. Bu bağlamda, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi bir kamu bankası kalmadığı dikkate alınarak, daha önce söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan, “Teşebbüslerden iktisadi devlet teşekkülü olanlar, bankacılık alanında, sermayelerinin en az % 91’inin Devlete ait olması şartıyla anonim şirket şeklinde de kurulabilir.” hükmüne yeni düzenlemede yer verilmemektedir.

Kanun tasarısı, bu hususların karşılanabilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin, Anayasa Mahkemesince iptal edilen (3) numaralı fıkrası yeniden düzenlenerek; sermayesinin tamamı Devlete ait olan iktisadi devlet teşekküllerinin anonim şirket şeklinde kurulmasına olanak sağlanmakta ve anonim şirket statüsünde kurulan iktisadi devlet teşekküllerinde Türk Ticaret Kanununun 277 nci maddesinde sözü edilen 5 kurucunun bulunması şartının aranmaması, genel kurul ve denetçilerin bulunmaması öngörülmektedir.

İktisadi devlet teşekküllerinin anonim şirket şeklinde kurulması sonucunda; bu teşekküllerin ekonomik ve ticari esaslara uygun olarak ticari faaliyette bulunmaları, serbest piyasa ekonomisine uyum sağlamaları, rekabet ortamı içerisinde ve ticari teamüllere uygun olarak kuruluş amaç ve faaliyetlerini gerçekleştirmeleri ile birlikte diğer şirketlerle eşit statüde ve eşit koşullarda rekabet etmeleri sağlanmakta, bu teşekküllerin özelleştirilmeleri aşamasında, borsada satış, halka arz gibi yöntemlerin uygulanmasına daha elverişli bir yapılanmaya gitme imkanı getirilmektedir.

Madde 2- Yürürlük maddesidir.

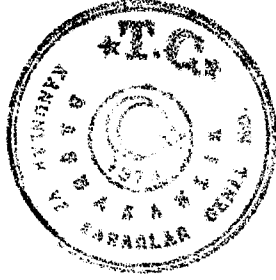
Madde 3- Yürütme maddesidir.

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

Madde 1- 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin mülga (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“3. Teşebbüslerden iktisadi devlet teşekkülü olanlar anonim şirket şeklinde de kurulabilir. Anonim şirket şeklinde kurulan iktisadi devlet teşekküllerinde Türk Ticaret Kanununun 277 nci maddesinde sözü edilen 5 kurucunun bulunması şartı aranmaz, genel kurul ve denetçiler bulunmaz.”

T/127

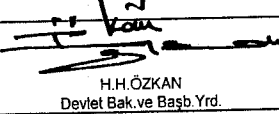
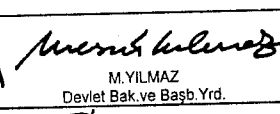
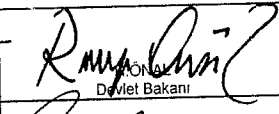
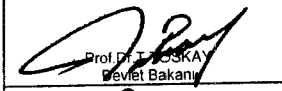
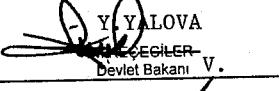
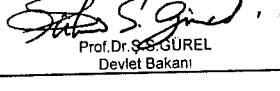
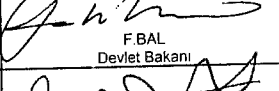
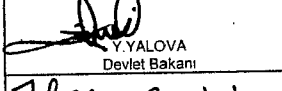
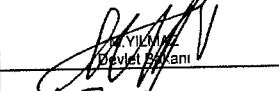
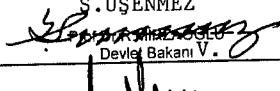
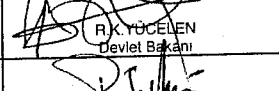
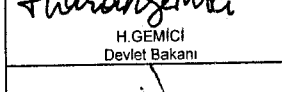
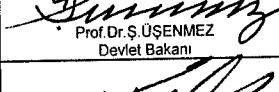
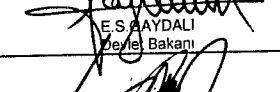
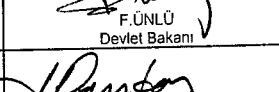
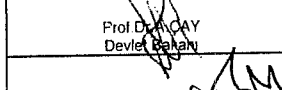
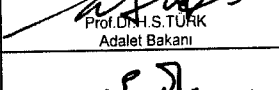
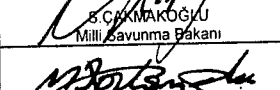
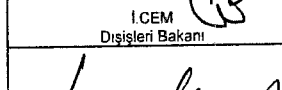
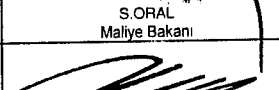
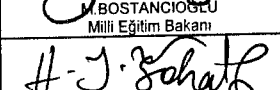
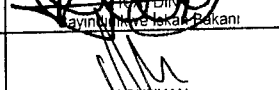
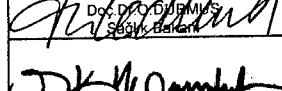
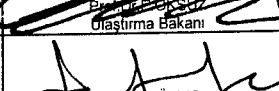
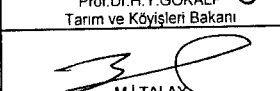
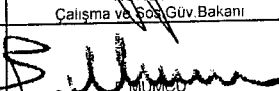
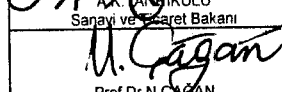
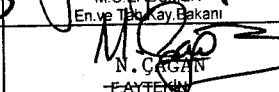
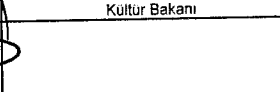
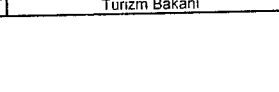
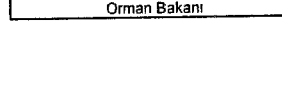
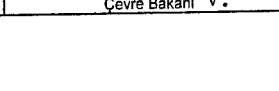
Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Bülent Ecevit

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAĞÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H.H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 R. YILMAZ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. T. KOSKA Devlet Bakanı	 Y. YALOVA Devlet Bakanı V.	 Prof. Dr. S. S. GÜREL Devlet Bakanı	 F. BAL Devlet Bakanı
 Y. YALOVA Devlet Bakanı	 H. YILMAZ Devlet Bakanı	 S. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı V.	 R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 E. S. BAYDALI Devlet Bakanı	 F. ÜNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. A. CAY Devlet Bakanı	 Prof. Dr. H. S. TÜRK Adalet Bakanı	 S. ÇEKMAKÖĞÜ Millî Savunma Bakanı	 S. TANTAN İşleri Bakanı
 İCEM Dışişleri Bakanı	 S. ORAL Maliye Bakanı	 İ. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı	 Y. KÖRDEMİR Yayın, Kültür ve İhtisat Bakanı
 Doç. Dr. O. DÜRMÜZ Saglık Bakanı	 B. K. B. B. B. Ulaştırma Bakanı	 H. J. Gökalt Prof. Dr. H. Y. GÖKALP Tarım ve Köyşleri Bakanı	 Y. KÖRDEMİR Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
 A. K. İ. İ. İ. Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. C. ERSÜMER En. ve T. Bay. Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 E. KÖRDEMİR Turizm Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇAGAN Orman Bakanı	 N. ÇAGAN Çevre Bakanı V.		

Dosya No.

101- 209

1984